

ХУЛОСАИ

комиссияи экспертии Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-065 дар назди Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур (734003, ш. Душанбе, хиёбони Рӯдакӣ, 146 www.ajagroun.tj) доир ба хучатҳои диссертатсияи Бегназаров Давлатманд Бобошоевич дар мавзӯи “Маҳсулнокии чормағзи заминӣ дар кишти ангорӣ вобаста аз муҳлати кишт ва зичии ниҳолҳо дар шароити Тоҷикистони Марказӣ”, барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои кишоварзӣ аз рӯйи ихтисоси 06.01.01 – зироаткории умумӣ, растанипарварӣ.

Дар асоси супориши Шӯрои диссертатсионии 6D.KOA-065 назди Донишгоҳи аграрии Тоҷикистон ба номи Ш. Шохтемур протоколи №01 аз 13 феврали соли 2023 комиссия дар ҳайати доктори илмҳои кишоварзӣ, профессор Набиев Толиб Набиевич (раис), доктори илмҳои кишоварзӣ, профессор Қаҳаров Қаҳар Ҳабибуллаевич (аъзо) ва номзади илмҳои кишоварзӣ, дотсент Қаландаров Аслиддин Фаёзович (аъзо) рисолаи илмӣ, автореферат, маводҳои ибтидоӣ ва мақолаҳои илмии унвончӯ – Бегназаров Давлатманд Бобошоевичро мавриди санҷиш қарор дошта, ба чунин хулоса омад:

Асосноккунии қабули рисола ба ҳимоя

Муҳимияти мавзӯи таҳқиқоти диссертатсионӣ. Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон роҳҳои пешбурди иқтисодии миллӣ ва зина ба зина баланд бардоштани сатҳи сифати зиндагии аҳолиро дар доираи яке аз ҳадафҳои асосии стратегӣ – таъмини амнияти озуқаворӣ таҳрезӣ намуда, онро амалӣ гардонидани истодааст. Барои амалӣ гаштани барномаи стратегӣ яке аз масъалаҳои асосӣ – ин тақвият бахшидан ба корҳои илмию тадқиқотии аз нуқтаи назари иқтисодӣ самарабахш, қорӣ намудани навигарҳои илман асосноки муосир, ҳамгирии илму истеҳсолот ва татбиқи дастовардҳои илмӣ мебошад.

Танҳо бо роҳи истифодабарии оқилонаву самараноки обу замин афзоиши истеҳсоли маҳсулотҳои ғизоии ватании рақобатпазир ва ҷавобгӯ ба меъёру талаботҳои байналмилалӣ амнияти озуқаворӣ кишвар таъмин карда мешавад. Парвариши чормағзи заминӣ дар кишти ангорӣ баъд аз ҷамъоварии зироати ҷав аз ҷиҳати иқтисодӣ ғайбаовар буда, аҳолии кишварро ба қадри имкон бо рағани растанӣ таъмин намуда, ҳосилхезии хокро баланд бардошта, барои рушди соҳаи ҷорводорӣ низ аҳамияти ғизоӣ дорад. Аҳолии ҷумҳурӣ аз ҳисоби рағани ватанӣ ҳамагӣ 25% таъмин мебошад, ки ин яке аз муаммоҳои асосии норасоии рағани растанӣ дар соҳаи кишоварзӣ мебошад.

Унвонҷӯ дар шароити Тоҷикистони марказӣ – усулҳои агротехникии парвариши чормағзи заминиро дар кишти ангорӣ омӯхта, элементҳои технологияи парвариширо такмил дода илман асоснок намулдааст.

Ҳамаи ин муҳимияти мавзӯи интихобшудаи тадқиқоти диссертатсионӣ, инчунин моҳияти илмӣ ва амалӣ доштани онро тасдиқ менамояд.

Навгони илмӣ. Бори аввал дар шароити заминҳои обёришавандаи Тоҷикистони Марказӣ, технологияи парвариши чормағзи заминӣ, аз ҷумла мӯҳлати кишт ва зичии ниҳолҳо дар кишти ангорӣ таҳқиқ карда шуд, ки ба рӯёндани ҳосили фаровони дон, анбӯҳи сабз ва истеҳсоли рағани растанӣ равона гардидааст.

Аҳамияти амалӣ ва татбиқи натиҷаҳои тадқиқот. Дар натиҷаи таҷрибаҳои саҳроӣ дар шароити заминҳои оби минтақаи Ҳисор мӯҳлати мусоиди кишт ва зичии муътадили чормағзи заминӣ таҳия гардид, ки рӯёндани 3,3 т/га ҳосили филофакҳо, 20 т/га анбӯҳи сабз ва 0,9 т/га рағани растании аз ҷиҳати экологӣ тозаро таъмин менамояд. Мӯҳлати мусоиди кишт ва зичии муътадили чормағзи заминӣ, ки дар ҷараёни тадқиқот таҳия гардидааст, дар хоҷагии таҷрибавии “Зироаткор” ва хоҷагии таҷрибавии “Зарнисор” – и шаҳри Ҳисор дар майдони 3 га мавриди амал қарор дода шудааст.

Оиди дар рисола набудани иқтибосу маводҳои рӯйбардоркардашуда, ки ишораи муаллифӣ надоранд. Унвонҷӯ аз натиҷаи тафтиши мавод оид ба набудани иқтибосҳою маводҳои рӯйбардоркардашуда, ки ишораи муаллифӣ надоранд, маълумотнома пешниҳод кардааст. Маълумотнома аз тарафи КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 13.06.2022 санҷида шуда 84,31% - ро ташкил додааст.

Хулосаи натиҷаҳои асосии диссертатсия ва тавсия оид ба истифодабарии амалии он дар истеҳсолоти кишоварзӣ илман асоснок буда бо далелҳо тасдиқ карда шудаанд.

1. Диссертатсия дар асоси талаботҳои Низомномаи намунавӣ оид ба Шӯрои диссертатсионӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 ноябри соли 2016, №505 тасдиқ гардидааст, таҳия карда шудааст. Ташҳиси аввалияи диссертатсия дар Институти зироаткории Академияи илмҳои кишоварзии Тоҷикистон гузаронида шуда, натиҷаи он дар ҷаласаи якҷояи шӯбаю озмоишгоҳҳои Институт муҳокима гаштааст (суратҷаласаи №7 аз 08.09.2022) хулоса мусбӣ арзёби гардида ба кори илмӣ баҳои объективӣ дода шудааст.

2.Кори диссертационӣ ба талаботҳои “Тартиби додани дараҷаи илмӣ ва унвони илмӣ”, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 26 ноябри соли 2016, №505 тасдиқ шудааст, ҷавобгуй мебошад. Он кори илман асосноки ба итмом расида ҳисобида шуда, дорои ҳалли масъалаи аҳамияти соҳавӣ дошта ба шумор меравад.

3.Натиҷаҳои асосӣ ва муқарраротҳои кори илмии пешниҳодгардида дар конференсияҳои ҷумҳуриявӣ ва семинарҳои илми – амалии ҳайати олимон ва кормандони илмии Институти зироаткории АИКТ (солҳои 2012 - 2014) пешниҳод гардида, қобили дастгирӣ шудаанд.

4.Мавзӯ ва мазмуни кори диссертационии Бегназаров Давлатманд Бобошоевич аз рӯйи шаҳодатнома ба ихтисоси 06.01.01 – зироаткории умумӣ, растанипарварӣ, инчунин ба талаботи Феҳристи ихтисосҳое, ки аз рӯйи онҳо раёсати Комиссияи Олии аттестационии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон тасдиқ шудааст, мувофиқат мекунад.

5.Натиҷаҳои илмии ба дастамада, хулоса ва пешниҳодҳои кори диссертационӣ дар 6 мақолаҳои илмии муаллиф, аз ҷумла 4 мақола дар маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон нашр гардидаанд. Шумораи маводҳои ҷопӣ дар маҷаллаҳои тақризшаванда мувофиқат мекунад.

6.Ҳангоми таҳияи кори диссертационӣ оид ба истифодаи адабиётҳо ва дигар маводҳо бо нишондоди манбаи ба дастамада риоя карда шудааст.

7.Кори диссертационӣ аз ҷониби муаллиф мустақилона навишта шуда, дорои пайдарҳамӣ ва натиҷаҳои нави илмии ба талаботи ҳимоя ҷавобгуй мебошад, ки аз саҳми муаллифи кори диссертационӣ дар илм шаҳодат медиҳад.

8.Талаботи низомномаи намунави оид ба Шӯрои диссертациониро ба инобат гирифта, комиссияи экспертӣ ба сифати муқарризони расмӣ пешниҳод менамояд:

1)Алимуродов Абдузоҳид Султонович – доктори илмҳои кишоварзӣ, дотсенти кафедраи биохимияи Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

2)Музафарзода Даврон Махмадшариф – номзади илмҳои кишоварзӣ, дотсент, мудири кафедраи агроэкология, механикони ва технологияҳои кишоварзии Донишгоҳи давлатии Данғара.

3) Ба сифати муассисаи пешбар барои хулосаи беруна ба Институти биологии Помир ба номи академик Х.Ю. Юсуфбекови Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон фиристода шавад.

Чоп ва ҷойгир намудани эълон оид ба ҳимояи дар назардошта ва автореферати диссертатсия дар сомонаи интернетии ДАТ ба номи Ш. Шохтемур ва КОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон иҷозат дода шавад.

Нашркунонии автореферат иҷозат дода шавад.

Раиси комиссия:

доктори илмҳои кишоварзӣ,
профессор

Набиев Т.Н.

Аъзоёни комиссия:

доктори илмҳои кишоварзӣ,
профессор

Қаҳаров Қ.Қ.

номзади илмҳои кишоварзӣ,
дотсент, мудири кафедраи
меваю сабзавот ва тоқпарварии
ДАТ ба номи Ш. Шохтемур

Қаландаров А.Ф.